

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 37607-2024

Medewerker	:	Els van der Plank
Team	:	Maatschappelijke Ontwikkeling
Datum	:	7 november 2024
Portefeuillehouder	:	Wethouder Judith Compagner

<p>BIJLAGEN:</p> <p>☒ Aanvraag budget eerste jaar (37107-2024)</p> <p>☒ Aanvraag budget voor de Taalschool komende schooljaren (37107-2024)</p> <p>AFSTEMMING MET</p> <p>☒ Team Bedrijfsvoering</p> <p>☒ Financieel en communicatie</p> <p>☒ Anders, nl. projectleider vluchtelingen en de projectleider vluchtelingen Raalte</p> <p>☒ Openbaar</p> <p>☐ Vertrouwelijk</p> <p>ONDERWERP:</p> <p>Taalschool Salland onderwijs aan nieuwkomers</p>
--

BESLUIT burgemeester en wethouders:

- In te stemmen met de financiering van de Taalschool Salland.
- Voor de schooljaren 2023-2024 tot en met 2024-2025 de bijdrage van respectievelijk €107.000 en € 40.333 ten laste te brengen van het lopende budget opvang ontheemden Oekraïne en dit te verantwoorden via respectievelijk de jaarrekening 2024 en de Bestuursrapportage 2025;
- Voor de schooljaren 2025-2026, 2026-2027 en 2027-2028 de gevraagde jaarlijkse bijdrage voor de Taalschool ter afweging in de Kadernota 2026-2029 op te nemen met dekking, voor zover dit mogelijk is, via het budget opvang ontheemden Oekraïne en anders via de reserve nader te bestemmen middelen.

SAMENVATTING

Het aantal nieuwkomers in onze gemeente neemt toe. Daardoor kan het bieden van voldoende en kwalitatief goed onderwijs aan nieuwkomers onder druk komen te staan. De schoolbesturen zijn samen met de gemeenten Raalte en Olst-Wijhe verantwoordelijk voor onderwijs aan nieuwkomers. Vanuit deze gezamenlijke verantwoordelijkheid is Taalschool Salland als vijfjarig project in het schooljaar 2023-2024 van start gegaan met zowel primair als voortgezet onderwijs gehuisvest in de gemeente Raalte. De Taalschool loopt tot en met schooljaar 2027-2028 en wordt dan beëindigd. Op 19 december 2022 (zaaknummer 56967-2022) is als reactie op de beslisnota Taalschool het volgende onderschreven, middels ondertekening door de wethouders onderwijs van Olst-Wijhe en Raalte: *“wij begrijpen dat het centraliseren van het onderwijs aan nieuwkomers kansen biedt”* Het volgende citaat uit dezelfde brief: *“het ontwikkelen van een taalschool zien we als een gezamenlijke verantwoordelijkheid”*. Bij de start van het onderwijs aan nieuwkomers bleek dat het niet mogelijk was om de Taalschool in één van de huidige schoolgebouwen te vestigen, vandaar de keuze voor de locatie in de gemeente Raalte. De vier schoolbesturen (mijnplein, De Mare, Carmel College Salland en Capellenborg) hebben met instemming van de gemeenten Raalte en Olst-Wijhe (19 december 2022) Taalschool Salland opgezet voor nieuwkomerskinderen in de leeftijd van 6 tot 16 jaar. Voor de financiering van de Taalschool wordt ook een beroep gedaan op de beide gemeenten.

AANLEIDING

Het is een taak van de gemeente om ervoor te zorgen dat kinderen uiterlijk 3 maanden na aankomst in Nederland naar school kunnen, het liefst zo snel als mogelijk daar het krijgen van onderwijs een recht van een kind is. Verder heeft de gemeente de verplichting voor het leerlingenvervoer en de gezondheid, veiligheid en welzijn van kinderen en jongeren.

Taalschool Salland is gevestigd in de gemeente Raalte maar is ook toegankelijk voor leerlingen uit de gemeente Olst-Wijhe. De Taalschool Salland heeft het schooljaar 2023-2024 met een financieel tekort afgesloten. Dit tekort is hoger dan voorzien was door de schoolbesturen. (zie aanvraag budget eerste jaar). Aan de gemeenten Olst-Wijhe en Raalte wordt gevraagd om een bijdrage te doen, naast de eerdere bijdrage (26 april 2024) in het kader van onderwijshuisvesting.

Het college van Raalte heeft besloten de raad voor te stellen een bijdrage aan het tekort te geven. Gemeentebesturen zijn (financieel) verantwoordelijk voor de huisvesting van het onderwijs, de schoolbesturen voor het onderwijs zelf. In de adviesnota van 26 april 2024 is vanuit de gezamenlijke verantwoordelijkheid afgesproken om financieel bij te dragen in de huisvesting voor de komende vijf jaren. (Zaaknummer 17780-2024).

Het doel van nieuwkomers onderwijs is om deze kinderen te helpen integreren in het Nederlandse onderwijssysteem en hen de taalvaardigheden te bieden die ze nodig hebben om regulier onderwijs te kunnen volgen en om mee te kunnen doen in de samenleving. Zie document met de aanvraag budget voor de Taalschool komende schooljaren.

BEOOGD RESULTAAT

De Taalschool kan enerzijds continuïteit in het onderwijs blijven bieden, anderzijds kan de school de ondersteuning van de jongeren intensiveren en maatwerk leveren door de financiële bijdrage van de gemeente. Hiermee draagt de gemeente aan het thuis voelen in onze samenleving en wordt het welbevinden gestimuleerd, in het kader van de positieve gezondheid, welzijn en veiligheid.

Taalschool Salland heeft inmiddels het eerste schooljaar (2023-2024) achter de rug.

Er zijn vorig jaar 49 primair onderwijs leerlingen en 39 voortgezet onderwijs leerlingen succesvol doorgestroomd naar het reguliere onderwijs. Zo'n 70% van de leerlingen was afkomstig uit Oekraïne. De eerste berichten van de ontvangende scholen zijn positief. De beheersing van de Nederlandse taal is beter dan voorheen en de school kan gericht verder werken aan de taalontwikkeling van deze leerlingen. Daarnaast wordt er door de Taalschool gezorgd voor ambulante begeleiding van de leerling op de ontvangende school voor een periode van acht weken.

KADER

Maandag 4 november jl. is het Handelingskader Vluchtelingen vastgesteld door de raad en dit besluit over de aanvullende financiering van het onderwijs aan nieuwkomers sluit aan bij de uitgangspunten uit het Handelingskader.

Voor gemeenten ligt er met betrekking tot onderwijs een kerntaak. Het bestrijden van onderwijsachterstanden, het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie. Verder heeft de gemeente een verantwoordelijkheid om de integratie van nieuwkomers te faciliteren.

De financiële en juridische verantwoordelijkheid voor het onderwijs aan nieuwkomers ligt bij de vier schoolbesturen.

Vanuit de wet Passend Onderwijs is het de opzet dat alle leerlingen een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en hun mogelijkheden om ervoor te zorgen dat elk kind het beste uit zichzelf haalt. De Taalschool biedt daarom extra hulp aan leerlingen die nieuw zijn in Nederland.

Het bieden van steun bij ouderschap en opvoeding is geregeld in de Jeugdwet en de Wet publieke gezondheid (Wpg). Volgens deze wetten zijn gemeenten verantwoordelijk voor de gezondheid, veiligheid en welzijn van kinderen en jongeren. Zij moeten zorgen voor goede preventie, ondersteuning en hulp.

ARGUMENTEN VOOR

Een goede beheersing van de Nederlandse taal is een belangrijke sleutel om de kansen van kinderen te vergroten. Kinderen die taalvaardiger zijn, hebben een betere start op de basisschool en hebben betere maatschappelijke perspectieven. Het is daarom belangrijk om zodra kinderen aankomen in Nederland, deze kinderen vrijwel direct kunnen beginnen met taalondersteuning via het onderwijs voor nieuwkomers. Het faciliteren van Onderwijs aan nieuwkomers en het bundelen van expertise in de Taalschool draagt eraan bij dat kinderen op eigen niveau en capaciteit kunnen deelnemen aan onderwijs en kunnen participeren in de samenleving.

ARGUMENTEN TEGEN

De sentimenten over de opvang van vluchtelingen worden meer divers en er zijn meer onzekerheden over het verder geregeld gaat worden met opvang en onderwijs aan nieuwkomers.

De Taalschool is er voor alle ontheemden en niet alleen voor leerlingen uit Oekraïne.

RISICO'S

Prognose over de instroom van nieuwkomers zijn onzeker en hierdoor is het lastig in te schatten hoeveel leerlingen er gaan komen voor de Taalschool. Het is nog onduidelijk hoe de opvang en het onderwijs aan nieuwkomers er de komende jaren gaan uitzien. De kennis over onderwijs aan nieuwkomers zou meer integraal gedeeld kunnen worden met het regulier onderwijs. Delen van kennis draagt bij aan een snellere instroom naar regulier onderwijs en het bevordert de doorgaande lijn.

FINANCIËN

Taalschool Salland is een gemeenschappelijk project samen met de gemeente Raalte en de schoolbesturen (Carmel College Salland, Capellenborg Wijhe, mijnplein en De Mare).

Taalschool Salland is gestart in schooljaar 2023-2024, voor een periode van 5 schooljaren. De Taalschool loopt tot en met schooljaar 2027-2028 en wordt dan beëindigd. Het schooljaar 2023-2024 is afgesloten met een tekort. Naast een bijdrage van de schoolbesturen zijn de beide gemeenten gevraagd om hierin bij te dragen. Voor de schooljaren 2024-2025 tot en met 2027-2028 is een voorlopige prognose opgesteld inclusief een financiële bijdrage van beide gemeenten.

Voor het aandeel in de financiering is de volgende verdeling gehanteerd:

De verdeling tussen schoolbesturen en gemeenten: 50%-50%

De verdeling tussen gemeente Olst-Wijhe en gemeente Raalte: 30%-70%

Van gemeente Olst-Wijhe wordt voor 2023-2024 een bijdrage gevraagd van € 107.000. Voor de schooljaren daarna gaat het om een jaarlijkse bijdrage van €40.333.

De Taalschool biedt onderwijs aan kinderen uit Oekraïne naast andere nieuwkomers. Voorgesteld wordt om de financiering van de taalschool voor het gemeentelijk aandeel te dekken binnen het nog beschikbare budget voor opvang ontheemden uit Oekraïne. De bijdrage aan de Taalschool voor de schooljaren 2023-2024 en 2024-2025 kunnen verantwoord worden binnen dit lopende budget voor 2024.

Voorgesteld wordt om de bijdrage voor het schooljaar 2025-2025 te dekken binnen het budget opvang ontheemden uit Oekraïne 2025 en dit te verantwoorden in een Bestuursrapportage 2025.

Voor de schooljaren 2026-2027 en 2027-2028 kan een latere afweging worden gemaakt via de Kadernota 2026-2029, waarbij rekening kan worden gehouden met veranderende omstandigheden op bijvoorbeeld instroom nieuwkomers, vergoeding opvang ontheemden Oekraïne door het rijk.

In de financiering van de Taalschool kiezen we hierbij voor een andere aanpak dan de gemeente Raalte. Gemeente Raalte stelt voor om de bijdrage te dekken uit de reserve opvang vluchtelingen en statushouders. Voor de onttrekking aan een reserve is een raadsbesluit nodig.

Dit zijn de subsidiebedragen die door de Stuurgroep Taalschool (vier schoolbesturen mijnplein, De Mare, Carmel College Salland en Capellenborg) zijn aangevraagd:

2023 - 2024	Stuurgroep Taalschool	Raalte	Olst-Wijhe
1 ^e schooljaar	€ 230.000,00	€ 133.333,33	€ 66.666,67
2024 - 2025	Stuurgroep	Raalte	Olst-Wijhe
2 ^e schooljaar	€ 121.000,00	€ 80.666,67	€ 40.333,33
2025 - 2026	Stuurgroep	Raalte	Olst-Wijhe
3 ^e schooljaar	€ 121.000,00	€ 80.666,67	€ 40.333,33
2026 - 2027	Stuurgroep	Raalte	Olst-Wijhe
4 ^e schooljaar	€ 121.000,00	€ 80.666,67	€ 40.333,33

2027 - 2028	Stuurgroep	Raalte	Olst-Wijhe
5 ^e schooljaar	€ 121.000,00	€ 80.666,67	€ 40.333,33

DUURZAAMHEID

De Taalschool Salland is een vijfjarig project.

PARTICIPATIE

Kinderen die taalvaardiger zijn, kunnen beter participeren in de samenleving.

COMMUNICATIE

PLANNING EN UITVOERING

In september 2023 is de Taalschool gestart.

Het voornemen is om vanaf 2024 jaarlijks een subsidie te beschikken.

De Taalschool loopt tot en met schooljaar 2027-2028 en wordt dan beëindigd.